

Dokument ze zasedání

B9-0144/2024 }
B9-0148/2024 }
B9-0151/2024 } RC1

28.2.2024

SPOLEČNÝ NÁVRH USNESENÍ

předložený v souladu s čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu

a nahrazující tyto návrhy usnesení:

B9-0144/2024 (PPE)

B9-0148/2024 (Renew)

B9-0151/2024 (ECR)

o kritické situaci na Kubě
(2024/2584(RSP))

**Gabriel Mato, Michael Gahler, Leopoldo López Gil, Paulo Rangel,
Antonio López-Istúriz White**

za skupinu PPE

**Javier Nart, Petras Auštrevičius, José Ramón Bauzá Díaz, Fabio Massimo
Castaldo, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Karin Karlsbro, Ilhan
Kyuchyuk, Dragoș Pîslaru, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez
Ramos, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans**

za skupinu Renew

**Anna Fotyga, Angel Dzhambazki, Ryszard Czarnecki, Hermann Tertsch,
Assita Kanko, Elżbieta Rafalska, Bogdan Rzońca, Joachim Stanisław
Brudziński, Elżbieta Kruk, Witold Jan Waszczykowski, Andželika Anna
Możdżanowska, Adam Bielan, Eugen Jurzyca, Carlo Fidanza, Waldemar
Tomaszewski, Anna Zalewska**

za skupinu ECR

Návrh usnesení Evropského parlamentu o kritické situaci na Kubě (2024/2584(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Kubě, zejména na své usnesení ze dne 12. července 2023 o stavu dohody o politickém dialogu a spolupráci mezi EU a Kubou s ohledem na nedávnou návštěvu vysokého představitele na Kubě¹,
- s ohledem na Dohodu o politickém dialogu a spolupráci mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Kubánskou republikou na straně druhé², podepsanou v prosinci 2016 a prozatímně uplatňovanou od 1. listopadu 2017,
- s ohledem na články 4, 5 a 229 kubánské ústavy a na kubánský trestní zákoník,
- s ohledem na definici „organizace občanské společnosti“ v Úředním věstníku Evropské unie,
- s ohledem na dokument ARES (2021) 2474104 zástupce výkonného ředitele Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) pro Severní a Jižní Ameriku,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech ze dne 16. prosince 1966 a další mezinárodní smlouvy a nástroje v oblasti lidských práv,
- s ohledem na Úmluvu OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, přijatou Valným shromážděním OSN dne 10. prosince 1984, jejíž smluvní stranou je Kuba,
- s ohledem na zprávy organizací pro lidská práva, jako je Human Rights Watch, Nadace pro lidská práva a Obránci vězňů, na kapitolu IV.B o Kubě ve výročních zprávách Meziamerické komise pro lidská práva za roky 2020, 2021 a 2022, na sdělení zvláštního zpravodaje OSN pro soudobé formy otroctví, jejich příčiny a následky a zvláštního zpravodaje OSN pro obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi ze dne 6. listopadu 2019 určené vysokému komisaři OSN pro lidská práva na téma kubánských zdravotnických brigád, na sdělení zvláštního zpravodaje OSN pro soudobé formy otroctví, jejich příčiny a následky ze dne 2. listopadu 2023 určené vysokému komisaři OSN pro lidská práva o kubánských zdravotnických brigádách a na závěry všeobecného pravidelného přezkumu týkajícího se Kuby, který provedla Rada OSN pro lidská práva v roce 2018, ohledně kubánských zdravotnických brigád,
- s ohledem na sdělení zvláštního zpravodaje OSN pro svobodu náboženského vyznání nebo přesvědčení, pracovní skupiny OSN pro svévolné zadržování, zvláštního zpravodaje OSN pro podporu a ochranu práva na svobodu přesvědčení a projevu, zvláštního zpravodaje OSN pro právo na svobodu pokojného shromažďování a sdružování a zvláštního zpravodaje OSN pro otázky menšin ze dne 16. listopadu 2023,

¹ Přijaté texty, P9_TA(2023)0280.

² Úř. věst. L 337 I, 13.12.2016, s. 3.

které bylo adresováno Kubě,

- s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Parlament dne 5. července 2017 vyslovil souhlas s dohodou o politickém dialogu a spolupráci, ale podmínil jej zlepšením lidských práv a demokracie na Kubě, včetně doložky o pozastavení dohody v případě porušení ustanovení o lidských právech; vzhledem k tomu, že v doprovodném usnesení se kubánské orgány vybízí, aby umožnily delegacím Evropského parlamentu vstup do země a přístup k jejich partnerům;
- B. vzhledem k tomu, že několik článků dohody o politickém dialogu a spolupráci mezi EU a Kubou, konkrétně články 1, 2 a 3, stanoví jasné zásady rovnosti, reciprocity, vzájemného respektu, posílení kontaktů, dialogu a spolupráce mezi oběma společnostmi; vzhledem k tomu, že Parlament požádal ESVČ, aby při uplatňování této dohody učinila vše, co je v jejích silách, a pečlivě sledovala situaci v oblasti lidských práv a základních svobod na Kubě; vzhledem k tomu, že dodržování lidských, občanských, politických, hospodářských, sociálních a kulturních práv je pro EU zásadní;
- C. vzhledem k tomu, že počet politických vězňů a vězňů svědomí na Kubě dramaticky vzrostl a k 31. lednu 2024 dosáhl 1 066, včetně 33 osob, které byly v době zadržení nezletilé, což představuje osminásobný nárůst od roku 2018 a zvýšení jejich počtu za posledních 12 měsíců o 170 osob, tj. průměrné zadržení z politických pohnutek více než 14 osob měsíčně; vzhledem k tomu, že organizace na ochranu lidských práv rovněž zdokumentovaly více než 11 000 případů „prekriminálního“ odsouzení s průměrnými sazbami odnětí svobody v délce dvou let a deseti měsíců, aniž by došlo ke spáchání nějakého trestného činu nebo pokusu o trestný čin, přičemž toto číslo uvedl předseda Výboru OSN proti mučení v dubnu 2022 v závěrečných slovních připomínkách na 73. zasedání výboru k pravidelnému přezkumu týkajícímu se Kuby; vzhledem k tomu, že v posledních desetiletích článek 72 kubánského občanského zákoníku umožnil v průměru 3 850 nových „prekriminálních“ zadržení ročně; vzhledem k tomu, že čl. 434 odst. 1 a čl. 189 odst. 3 nového kubánského trestního zákoníku navazují na „prekriminální“ opatření obsažená v občanském zákoníku;
- D. vzhledem k tomu, že OSN již dříve sdělila Kubě své znepokojení nad zadržováním a vězněním náboženských představitelů v zemi; vzhledem k tomu, že dne 16. listopadu 2023 zaslalo pět držitelů mandátů a zpravodajů zvláštních postupů OSN Kubě sdělení, v němž popsali a odsoudili systematické pronásledování, věznění a mučení evangelických pastorů a katolických kněží, muslimských imámů a jorubských a santeríjských náboženských představitelů na Kubě;
- E. vzhledem k tomu, že Institut pro výzkum politiky v oblasti trestné činnosti a spravedlnosti aktualizoval v lednu 2024 zprávu o věznicích ve světě a uvedl, že počet vězňů na ostrově vzrostl natolik, že se Kuba, pokud jde o míru uvěznění, zařadila na druhé místo na světě; vzhledem k tomu, že kubánská vláda i nadále svévolným zadržováním obtěžuje a zastrašuje kritiky, nezávislé aktivisty, politické oponenty a další osoby;

F. vzhledem k tomu, že organizace na ochranu lidských práv nepřestávají předkládat

RC\1297889CS.docx

4/8

PE756.911v01-00 }

PE756.915v01-00 }

PE756.918v01-00 } RC1

dokumenty o tom, že je v zemi nadále potlačováno právo na svobodu projevu, pokojné shromažďování a sdružování a kubánské orgány umlčují nesouhlasné hlasy a útočí na obránce lidských práv; vzhledem k tomu, že v roce 2023 bylo zdokumentováno více než 200 případů omezení internetu, včetně nabourání se do účtů novinářů s cílem umlčet je a omezit svobodu projevu;

- G. vzhledem k tomu, že situace v oblasti lidských práv na Kubě je velmi znepokojivá, zejména pokud jde o zranitelné skupiny obyvatel, jako jsou ženy, etnické menšiny a komunita LGBTIQ+; vzhledem k tomu, že nevládní organizace a nezávislá pozorovatelská střediska hlásí nárůst počtu vražd žen na Kubě, přičemž v roce 2023 se počet vražd žen zvýšil na 89 a v roce 2024 bylo zatím nahlášeno osm nových případů; vzhledem k tomu, že režim přesto nezavedl systém evidence vražd žen na Kubě, jenž by využíval aktuální veřejné údaje, a že dosud nebyl přijat komplexní zákon proti genderově podmíněnému násilí, který by zaručoval zapojení zástupců občanské společnosti;
- H. vzhledem k tomu, že Parlament opakovaně připomněl ESVČ, že účast zástupců nezávislé občanské společnosti na politických dialozích a projektech spolupráce v rámci dohody o politickém dialogu a spolupráci je nezbytnou součástí dohody, jak je zdůrazněno v jejím článku 36, a že je třeba okamžitě napravit situaci, kdy jsou z fondů spolupráce nebo z účasti na dohodě vyloučeni zástupci nezávislé občanské společnosti, a účast a přístup jsou poskytnuty výhradně společností, v nichž má účast nebo které ovládá stát, což se děje od podpisu dohody;
- I. vzhledem k tomu, že dne 2. ledna 2024 zveřejnila OSN dopis zaslaný kubánskému režimu, v němž jej obviňuje z nucené práce, což je jedna z forem moderního otroctví, kterou odsoudili zvláštní zpravodajové pro obchodování s lidmi a otroctví; vzhledem k tomu, že několik mezinárodních organizací odsoudilo skutečnost, že kubánští civilní pracovníci sloužící v zahraničí, včetně lékařů, učitelů, námořníků, inženýrů, umělců nebo sportovců, jsou vystaveni obchodování s lidmi na základě zákonů a předpisů, které jsou ze své podstaty nátlakové a zasahují velmi explicitně do základních svobod, včetně článku 176 trestního zákoníku, rezoluce ministerstva pro zahraniční obchod a investice (Mincex) 368 z roku 2020, zákona o migraci a vyhlášky 306 z roku 2012;
- J. vzhledem k tomu, že režim, který byl na Kubě postupně nastolen, vylučuje jakékoli vyhlídky na demokratickou změnu, neboť článek 5 kubánské ústavy stanoví, že hlavní politickou silou a vládcem společnosti a státu je „jedinečná, martíovská, fidelistická a marxisticko-leninská Komunistická strana Kuby“, a že v článcích 4 a 229 je současný politický systém označen za nezvratný;
- K. vzhledem k tomu, že kubánské orgány navzdory dlouholetým naléhavým žádostem o možnost návštěvy ostrova systematicky odmítají povolit vstup na Kubu nebo návštěvu vězňů oficiálním výborům, delegacím a některým politickým skupinám z Evropského parlamentu, mezinárodním lidskoprávním organizacím a dalším nezávislým pozorovatelům situace v oblasti lidských práv, včetně zvláštních zpravodajů OSN;
- L. vzhledem k tomu, že dne 23. listopadu 2023 schválila Konference předsedů Evropského parlamentu vyslání delegace ad hoc na Kubu na základě zvacího dopisu kubánského velvyslance v Belgii a Evropské unii ze dne 20. září 2023; vzhledem k tomu, že dne 19.

prosine 2023 informoval místopředseda kubánského parlamentu velvyslance EU na Kubě o odmítnutí přijetí delegace Parlamentu s odůvodněním, že si „nepřeje přijmout návštěvu poslanců Evropského parlamentu, kteří pracují proti zájmům Kubu a jednájí zcela v souladu se Spojenými státy“; vzhledem k tomu, že velvyslanec Kubánské republiky v dopise ze dne 25. ledna 2024 adresovaném předsedkyni Evropského parlamentu označil předsedu delegace ad hoc Evropského parlamentu na Kubu a další dva členy za osoby, které „udržují styky s občany a organizacemi uvedenými na vnitrostátním seznamu osob a subjektů ... na základě teroristických činů a podporují je“; vzhledem k tomu, že v listopadu 2023 byla v prostorách Evropského parlamentu přijata delegace kubánského parlamentu;

- M. vzhledem k tomu, že Parlament třikrát udělil Sacharovovu cenu za svobodu myšlení kubánským aktivistům: v roce 2002 Oswaldovi Payáovi, v roce 2005 organizaci Dámy v bílém a v roce 2010 Guillermu Fariñasovi; vzhledem k tomu, že laureáti Sacharovovy ceny a jejich příbuzní jsou stále pravidelně obtěžováni, zastrašováni a je jim bráněno vycestovat ze země a účastnit se mezinárodních akcí; vzhledem k tomu, že Meziamerická komise pro lidská práva dospěla v červnu 2023 k závěru, že státní činitelé byli přímo zapojeni do úmrtí demokratických aktivistů Oswalda Payáa a Harolda Cepera v roce 2012 při autonehodě; vzhledem k tomu, že by mělo být provedeno plně transparentní vyšetřování s cílem postavit osoby odpovědné za zabití Oswalda Payáa a Harolda Cepera před soud;
- N. vzhledem k tomu, že dohoda o politickém dialogu a spolupráci nesplnila svůj hlavní cíl, kterým je zlepšení základních svobod na Kubě;
1. lituje, že navzdory době, která uplynula od vstupu dohody o politickém dialogu a spolupráci v platnost, se absence demokracie a svobod na Kubě nezlepšila, ale stav lidských práv na ostrově se naopak dále zhoršil, což představuje zjevné a systematické porušování základních ustanovení dohody;
 2. zdůrazňuje, že všechny strany jsou povinny závazná ustanovení dohody o politickém dialogu a spolupráci plnit a dodržovat zásadu univerzality lidských práv;
 3. co nejdůrazněji odsuzuje systematické porušování lidských práv, jehož se kubánský režim dopouští mimo jiné vůči demonstrantům, politickým disidentům, náboženským představitelům, lidskoprávním aktivistům a nezávislým umělcům; vyzývá kubánské orgány, aby represivní politiku okamžitě ukončily; odsuzuje nedostatečnou náboženskou svobodu na Kubě;
 4. je znepokojen alarmujícím nárůstem počtu politických vězňů, jenž se od roku 2018 více než zosminásobil, čímž se Kuba stala největší věznicí politických aktivistů a disidentů v Latinské Americe; vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění osob, které jsou zadržovány pouze proto, že uplatňovaly svá lidská práva, mj. právo na svobodu projevu a pokojné shromažďování; dále vyzývá k zamítnutí nespravedlivých trestních obvinění a podporuje usnadnění návratu osob pobývajících ve vyhnanství;
 5. prohlašuje, že je nepřijatelné, aby ESVČ a delegace EU v Havaně souhlasily s vyloučením kubánské demokratické opozice a evropských i kubánských nezávislých a legitimních organizací občanské společnosti z politických dialogů z toho důvodu, že je neschválily kubánské orgány; připomíná své usnesení z července 2023, v němž

- vyjadřuje hluboké politování nad tím, že místopředseda Komise, vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku promarnil příležitost k podpoře demokracie prostřednictvím kubánské občanské společnosti a politických vězňů a k vyslání jasného signálu o tom, že EU je porušováním lidských práv na Kubě znepokojena;
6. znovu opakuje, že neochvějně a bezpodmínečně podporuje kubánský lid, všechny obránce lidských práv na Kubě a jejich chvályhodnou oddanost svobodám a všem právům, která jim kubánský režim po desetiletí upírá;
 7. vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že na Kubě existuje nucená práce, a nucenou práci řízenou kubánským státem odsuzuje, zejména nucenou práci v lékařských brigádách, ale i tehdy, když se týká učitelů, námořníků, inženýrů, umělců, sportovců a dalších osob, jimž převážnou část platu zabavuje kubánská vláda; odsuzuje skutečnost, že většina těchto „dobrovolníků“ v mezinárodních misích uvedla, že byli nasazeni proti své vůli nebo se mise museli zúčastnit za podmínek systémového nátlaku;
 8. konstatuje, že v listopadu 2023 se poslancům kubánského parlamentu, včetně tajemníka kubánského národního parlamentu Homera Acosty, dostalo v Evropském parlamentu uctivého zacházení a vřelého přijetí; prohlašuje, že pokračování vyloučení Evropského parlamentu, který je jedinou evropskou institucí, jíž je odepřen přístup na kubánské území, je nepřijatelné a porušuje dohodu o politickém dialogu a spolupráci; odmítá rozhodnutí Kuby zamítnout návštěvu delegace ad hoc Parlamentu a naléhavě vyzývá kubánské orgány, aby dodržovaly zásady dohody o politickém dialogu a spolupráci a umožnily Parlamentu přístup do země; žádá, aby byla v souladu se zásadami dohody týkajícími se rovnosti, reciprocity a vzájemného respektu přijata podobná opatření, jež odeprou přístup do prostor Parlamentu všem zástupcům Národního shromáždění lidové moci nebo kubánského režimu;
 9. požaduje, aby kubánské orgány v souladu s dohodou o politickém dialogu a spolupráci zajistily delegaci Evropského parlamentu, EU a členských států a nezávislým lidskoprávním organizacím přístupová práva, jež jim umožní sledovat soudní procesy a navštívit stovky aktivistů a běžných Kubánců, kteří jsou i nadále vězněni za to, že uplatňují své právo na svobodu projevu a shromažďování; vyzývá vysokého představitele, místopředsedu Komise, aby při každém kontaktu s kubánskými orgány upozorňoval na skutečnost, že Parlamentu byl opět odepřen přístup, a aby je naléhavě vyzval, aby toto rozhodnutí okamžitě zvrátily;
 10. znovu vyzývá Radu, aby uplatnila globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv (Magnitského akt EU) a přijala sankce proti osobám odpovědným za soustavné porušování lidských práv na Kubě, počínaje přijetím sankcí proti Miguelu Díazovi-Canelovi jakožto nejvyššímu představiteli velící struktury kubánských bezpečnostních sil a proti dalším vysoce postaveným představitelům kubánské vlády a všem osobám odpovědným za věznění politických vězňů;
 11. znovu vyzývá EU, aby z důvodu porušování dohody kubánskou vládou, jež představuje „zvláště naléhavý případ“, aktivovala čl. 85 odst. 3 písm. b) dohody o politickém dialogu a spolupráci a požádala o okamžitou schůzi smíšeného výboru; zdůrazňuje, že

ke zmíněným porušením patří soustavné významné porušování demokratických zásad a porušování základních lidských práv a základních svobod, jak jsou uvedeny ve Všeobecné deklaraci lidských práv a zdůrazněny v čl. 1 odst. 5 dohody o politickém dialogu a spolupráci; dále zdůrazňuje, že neschopnost kubánského režimu na taková porušení reagovat, navzdory opakovaným výzvám Parlamentu, by měla vést k pozastavení platnosti dohody;

12. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení vládě a Národnímu shromáždění lidové moci Kuby, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Komisi, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, vládám a parlamentům členských států, vysokému komisaři Organizace spojených národů pro lidská práva a vládám členských států Společenství latinskoamerických a karibských států.